

N:o 16.

*Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse till Riksdagen, i anledning af
en vid sistförflutna riksdag beslutad lagförändring;
gifven Stockholms slott den 24 januari 1896.*

Hos Kongl. Maj:t har senast församlade Riksdag, i skrifvelse den 3 sistlidne maj, anmält en af Riksdagen för dess del antagen »lag angående ändrad lydelse af 41 § konkurslagen den 18 september 1862, sådant detta lagrum lyder enligt förordningen den 6 augusti 1881».

Berörda lagförslag, öfver hvilket Kongl. Maj:t icke kunnat, innan Riksdagen åtskildes, fatta och meddela Sitt beslut, har af skäl, som finnas omförmälda uti bilagda utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 15 sistlidne november, icke blifvit af Kongl. Maj:t antaget. Hvarom Kongl. Maj:t, jemlikt § 87 regeringsformen, härmed velat Riksdagen underrätta.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

Aug. Östergren.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott fredagen den 15 november 1895,

i närvaro af:

hans excellens herr statsministern *Boström*,
hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve *Douglas*,
statsråden friherre *Akerhielm*,
Östergren,
Groll,
Wikblad,
Gilljam,
friherre *Rappe*,
Christerson,
Wersäll,
justitieråden *Norberg*,
Wijkander.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet *Östergren* anmälde i underdånighet:

Riksdagens skrifvelse den 3 maj innevarande år, deruti gifvits till känna, att Riksdagen, i anledning af gjord framställning, för sin del antagit »Lag angående ändrad lydelse af 41 § konkurslagen den 18 september 1862, sådant detta lagrum lyder enligt förordningen den 6 augusti 1881» ;

öfver hvilket förslag, som finnes intaget i statsrådsprotokollet för den 24 maj innevarande år, Högsta Domstolen, efter nådig remiss, afgifvit utlåtande, dervid Högsta Domstolens fleste ledamöter, justitieråden *Hernmarck*,

Glimstedt, Herslow, Skarin och Isberg lemnat förslaget utan anmärkning, men justitieråden Lilienberg och Hammarskjöld anført, den förre att uttrycket »utom rätten» i första punkten kunde innebära, antingen att endast rättens ledamöter eller ock att äfven de vid rätten anstälde tjänstemän vore från ifrågavarande uppdrag uteslutne, och lagförslaget således antagligen komme att i detta afseende leda till olika tolkningar, hvilka genom en annan redaktion åtminstone i väsentlig mån torde kunna undvikas, och den senare, under instämmande i den af justitierådet Lilienberg gjorda anmärkning, derjemte, att den föreslagna lagändringen skulle angå äfven domstolarne å landet, der något verkligt behof deraf ej torde finnas, men ett förbud att till rättens ombudsman använda en erfaren nämndeman under vissa förhållanden skulle medföra olägenheter, och ansåge justitieråden på sålunda anförda skäl sig icke kunna tillstyrka förslagets godkännande.

Departementschefen yttrade:

Då, enligt min uppfattning, för fullständigt vinnande af det ändamål, som med ombudsmansinstitutionen åsyftas, är af väsentlig vikt, att konkursdomstolen eger så stor frihet som möjligt att till ombudsman utse den, som i hvarje särskildt fall pröfvas vara dertill lämpligast, och då det icke sällan torde vara fördelaktigast, om rättens ombudsman står i ett närmare förhållande till domstolen och verkligen kan anses såsom en dess förtroendeman, finner jag den ifrågasatta lagändringen icke böra utsträckas längre, än af möjligen yppade missbruk och olägenheter föranledes. Särskildt kan jag icke annat än hålla för grundadt hvad af en ledamot inom Högsta Domstolen anförts angående olämpligheten af att från ombudsmansbefattningen ovilkorligen utesluta nämndemännen. Beträffande stadsdomstolar är förslaget, såsom redan inom Högsta Domstolen anmärkts, icke tillräckligt tydligt. Man kan nemligen tveka, huruvida meningen är att utesluta allenast konkursdomstolens ledamöter eller äfven andra der anställda embets- och tjänstemän. Af hvad vid förslagets behandling inom Riksdagen förekom vill det synas, som om den mildare tolkningen varit afsedd. Efter det föreslagna stadgandets ordalydelse åter måste enligt mitt förmenande den strängare tydningen anses vara den, som ligger närmast till hands och snarast kan antagas blifva i lagtillämpningen vedertagen. En särskild anledning till ovisshet skulle, om förslaget blefve upphöjdt till lag, förefinnas i de talrika fall, då konkurs är anhängig vid en på två eller flera afdelningar arbetande rådstufvurätt. Det torde nemligen lätteligen kunna blifva föremål för olika meningar, om i uttrycket »utom rätten» sistanförda ord betecknar hela domstolen eller allenast den afdelning, dit konkursärenden

höra. Äfven i detta afseende lærer emellertid ordalydelsen gifva mest stöd åt den strängare meningen. Enligt den tolkning, som sålunda, i särskilda afseenden, sannolikast skulle göra sig gällande, går det föreslagna stadgandet enligt min åsigt afgjort för långt och kan därför så mycket mindre af mig förordas.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställer jag, att Eders Kongl. Maj:t måtte förklara sig ej vilja godkänna lagförslaget i oförändradt skick, utan tillåta mig att vid annat tillfälle inför Eders Kongl. Maj:t framlägga förslag till proposition i ämnet.

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder bifalla hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt.

Ex protocollo

Carl Boheman.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott fredagen den 24 januari 1896,

i närvaro af:

hans excellens herr statsministern *Boström*,
 hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve *Douglas*,
 statsråden friherre *Åkerhielm*,
 Östergren,
 Groll,
 Wikblad,
 Gilljam,
 friherre *Rappe*,
 Christerson,
 Wersäll.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet *Östergren* anmälde till justering

förslag till nådig skrifvelse till Riksdagen i anledning af en vid sist-förflutna riksdag beslutad lagförändring;

Och täcktes Hans Maj:t Konungen, enligt Statsrådets tillstyrkan, gilla berörda förslag äfvensom förordna, att i öfverensstämmelse dermed skulle till Riksdagen aflätas nådig skrifvelse af den lydelse bilagan litt. E till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Carl Boheman.